

SMJERNICA (EU) 2020/1554 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**od 14. listopada 2020.****o izmjeni Smjernice ESB/2011/23 u pogledu učestalosti izvješćivanja Europskoj središnjoj banci o kvaliteti vanjske statistike (ESB/2020/52)**

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno njegov članak 3., stavak 1., članak 3. stavak 3., članak 5. stavak 1., članak 12. stavak 1., članak 14. stavak 3. i članak 16.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 4.,

budući da:

- (1) Ocjena kvalitete podataka u području vanjske statistike se obavlja u skladu s Okvirom kvalitete statističkih podataka Europske središnje banke (ESB) i uključuje redovito izvješće koje Izvršni odbor podnosi Upravnom vijeću ESB-a. Nadzor kvalitete podataka je ključan i treba se provoditi pravovremeno.
- (2) Međutim, potrebno je postići ispravnu ravnotežu između potrebe za nadzorom i učestalosti izvješćivanja relevantnih informacija Upravnom vijeću. Stoga je nužno ažurirati učestalost s kojom Izvršni odbor izvješćuje Upravno vijeće o kvaliteti vanjske statistike. Kako bi se omogućila kvalitetna analiza, Izvršni odbor bi trebao Upravnom vijeću podnijeti prvo izvješće o kvaliteti nakon donošenja ove Smjernice do kraja 2022.
- (3) Koncepti koji leže u osnovi prikupljanja i sastavljanja vanjske statistike su dobro ukorijenjeni u šestom izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) Međunarodnog monetarnog fonda ⁽²⁾. Međutim, ovi koncepti često zahtijevaju pojašnjenja, od kojih su pojedina posebno važna za točnu kompilaciju agregata euro područja. Stoga je potrebno ažurirati koncepte financijskih računa i stanja međunarodnih ulaganja utvrđenih u Prilogu III Smjernice 2012/120/EU Europske središnje banke (ESB/2011/23) ⁽³⁾.
- (4) Tamo gdje se utvrde ozbiljni problemi s kvalitetom podataka, prikladno je Izvršnom odboru omogućiti mogućnost podnošenja dodatnih izvješća Upravnom vijeću kada to smatra potrebnim. Iz istog je razloga također prikladno osigurati da Izvršni odbor može izvršavati ovu diskreciju od 2022. godine.
- (5) U skladu s Okvirom kvalitete statističkih podataka, prikladno je da se određene informacije iz takvih izvješća javno objavljuju.
- (6) Smjernica (EU) 2018/1151 Europske središnje banke (ESB/2018/19) ⁽⁴⁾ propisuje da od 1. ožujka 2021. nacionalne središnje banke svake godine izvješćuju Upravno vijeće o kvaliteti vanjske statistike. U cilju postizanja ispravne ravnoteže potrebe za nadzorom i učestalosti izvještavanja relevantnih informacija Upravnom vijeću, učestalost propisana Smjernicom ESB/2011/23 bi se trebala dodatno produljiti na izvješćivanje svake dvije godine. Stoga, iz razloga opravdanih očekivanja i transparentnosti, potrebno je omogućiti dovoljno vremena između primjene zahtjeva za izvješćivanjem svake godine temeljem Smjernice (EU) 2018/1511 i primjene posljednjeg zahtjeva za izvješćivanjem svake dvije godine temeljem ove Smjernice. Stoga bi se od nacionalnih središnjih banaka trebalo tražiti da se pridržavaju ove Smjernice od 1. srpnja 2021.

⁽¹⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 8.

⁽²⁾ Dostupno na: <https://www.imf.org/>

⁽³⁾ Smjernica 2012/120/EU Europske središnje banke od 9. prosinca 2011. o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području vanjske statistike (ESB/2011/23) (SL L 65, 3.3.2012., str. 1.).

⁽⁴⁾ Smjernica (EU) 2018/1151 Europske središnje banke od 2. kolovoza 2018. o izmjeni Smjernice ESB/2011/23 o izmjeni Smjernice ESB/2011/23 o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području vanjske statistike (ESB/2018/19) (SL L 209, 20.8.2018., str. 2.).

(7) Smjernicu ESB/2011/23 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU SMJERNICU:

Članak 1.

Izmjene

Smjernica ESB/2011/23 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 6., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne zadaće ESB-a utvrđene u Prilogu V., nacionalne središnje banke u suradnji s ostalim nadležnim tijelima, kako su određena člankom 4. i gdje je to relevantno, osiguravaju nadzor i ocjenu kvalitete statističkih podataka koji se stavljaju na raspolaganje ESB-u. ESB ocjenjuje navedene podatke na sličan način i pravovremeno.

Izvršni odbor ESB-a izvješćuje Upravno vijeće ESB-a jednom u dvije godine o kvaliteti vanjske statistike koja je stavljena na raspolaganje ESB-u. Izvršni odbor podnosi izvješće Upravnom vijeću do kraja godine koja slijedi svako relevantno dvogodišnje razdoblje. Prvo dvogodišnje izvješće treba dostaviti do kraja 2022. Izvršni odbor može ovo izvješće ili njegov izvadak javno objaviti.”

2. u članku 6. dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Kada Izvršni odbor zamijeti ozbiljne probleme s kvalitetom podataka, od 1. siječnja 2022. može prema potrebi podnijeti Upravnom vijeću dodatna izvješća.”

3. Prilog III. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Smjernici.

Članak 2.

Stupanje na snagu i provedba

1. Ova Smjernica stupa na snagu na dan kada su o njoj obaviještene nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro.
2. Središnje banke Eurosustava postupat će se u skladu s ovom Smjernicom od 1. srpnja 2021.

Članak 3.

Adresati

Ova Smjernica upućena je svim središnjim bankama Eurosustava.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 14. listopada 2020.

Za Upravno vijeće ESB-a
Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE

PRILOG

Odjeljak 1. pododjeljak „C. Financijski račun i stanje međunarodnih zaliha” Priloga III Smjernici ESB/2011/23 zamjenjuje se sa sljedećim:

„C. *Financijski račun i stanje međunarodnih ulaganja*

Općenito se u financijskom računu evidentiraju transakcije koje uključuju financijsku imovinu i obveze između rezidentnih i nerezidentnih institucionalnih jedinica. Međutim, radi osiguranja točnog sastavljanja agregata europodručja, sve transakcije između rezidentnih institucionalnih jedinica financijskih instrumenata koje su izdali nerezidenti i između nerezidentnih institucionalnih jedinica financijskih instrumenata koje su izdali rezidenti trebaju se evidentirati kao financijske transakcije, tj. strogo slijedeći pristup vjerovnik/dužnik.

Financijski račun prikazuje transakcije na neto osnovi: neto nabave financijske imovine odgovaraju nabavama imovine umanjenima za umanjenje imovine.

Stanje međunarodnih ulaganja prikazuje, na kraju svakog tromjesečja, vrijednost financijske imovine rezidenata gospodarstva koja čini potraživanja od nerezidenata te obveze rezidenata gospodarstva prema nerezidentima plus zlatne poluge koje se drže kao pričuve. Razlika između imovine i obveza jest neto stanje u stanju međunarodnih ulaganja te čini ili neto potraživanje ili neto obvezu prema ostatku svijeta.

Vrijednost stanja međunarodnih ulaganja na kraju razdoblja proizlazi iz stanja na kraju prethodnog razdoblja, transakcija tijekom tekućeg razdoblja i drugih promjena koje proizlaze iz drugih razloga osim transakcija između rezidenata i nerezidenata, a koje se mogu pripisati drugim promjenama u obujmu i revalorizacijama zbog promjena deviznog tečaja ili cijena.

U skladu s funkcionalnom potpodjelom, prekogranične financijske transakcije i stanja klasificiraju se kao izravna ulaganja, portfeljna ulaganja, izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) te dioničke opcije zaposlenika, ostala ulaganja i pričuve. Prekogranične financijske transakcije i stanja dalje se klasificiraju prema vrsti instrumenta i institucionalnom sektoru.

Tržišne cijene su osnova za vrednovanje transakcija i stanja. Nominalna vrijednost upotrebljava se za stanja neprenosivih instrumenata, kao što su krediti, depoziti i druga potraživanja/obveze. Međutim, sve transakcije u tim instrumentima vrednuju se po tržišnim cijenama. Radi uzimanja u obzir neusklađenosti između tržišnog vrednovanja transakcija i nominalne vrijednosti stanja prodavatelj evidentira revalorizaciju zbog promjena ostalih cijena tijekom razdoblja u kojem dođe do prodaje koja je jednaka razlici između nominalne vrijednosti i vrijednosti transakcije, dok kupac evidentira suprotni iznos kao revalorizacije zbog ostalih promjena cijena. Do sličnog evidentiranja dolazi za transakcije s vlasničkim kapitalom i stanja vlasničkog kapitala kod izravnih ulaganja kod kojih stanja odražavaju vlastita sredstva po knjigovodstvenoj vrijednosti (vidjeti sljedeći odjeljak).

Financijski račun platne bilance i stanje međunarodnih ulaganja uključuju protustavke obračunatom dohotku od instrumenata koji su klasificirani u odgovarajuće funkcionalne kategorije.

6.1 Strana izravna ulaganja

Izravna ulaganja povezana su s rezidentom gospodarstva koji ima nadzor ili znatan utjecaj na upravljanje poduzećem koje je rezident drugoga gospodarstva. U skladu s međunarodnim standardima (BPM6), izravno ili neizravno vlasništvo 10 % ili više prava glasa u poduzeću koje je rezident jednoga gospodarstva od strane ulagača koji je rezident drugoga gospodarstva dokaz je takvog odnosa. Na temelju toga kriterija odnos izravnog ulaganja može postojati između više povezanih poduzeća, bez obzira na to obuhvaća li povezanost jednu ili više veza. Može proširiti i na poduzeća kćeri poduzeća u koja se vrši izravno ulaganje, njihova poduzeća kćeri i povezana poduzeća. Kad je izravno ulaganje jednom provedeno, svi sljedeći financijski tokovi/udjeli između povezanih subjekata knjiže se kao transakcije/pozicije izravnih ulaganja.

Vlasnički kapital obuhvaća vlasnički kapital u podružnicama kao i sve udjele u podređenim društvima i povezanim društvima. Reinvestirana zarada sastoji se od protustavke dijelu dobiti izravnog ulagača koju društva kćeri ili povezana društva nisu raspodijelila u obliku dividende i dobiti podružnica koja nije doznačena izravnom ulagaču i koja je evidentirana u stavci „dohodak od ulaganja” (vidjeti 3.2.3.).

Vlasnički i dužnički kapital pri izravnim ulaganjima dalje se dijele u skladu s vrstom odnosa između subjekata te u skladu sa smjerom ulaganja. Moguće je razlikovati tri vrste izravnih ulaganja:

- (a) ulaganja izravnih ulagača u poduzeća u koja se vrši izravno ulaganje. Ta kategorija obuhvaća investicijske tokove (i stanja) od izravnog ulagača prema poduzeću u koje se vrši izravno ulaganje (neovisno o tome je li ono pod izravnim ili neizravnim nadzorom ili utjecajem);
- (b) povratna ulaganja. Ta vrsta odnosa obuhvaća investicijske tokove (i stanja) od poduzeća u koje se vrši izravno ulaganje prema izravnom ulagaču;
- (c) između sestrinskih poduzeća. To obuhvaća tokove (i stanja) između poduzeća koja se međusobno ne nadziru i ne utječu jedno na drugo, ali su oba pod nadzorom ili utjecajem istog izravnog ulagača.

Što se tiče vrednovanja stanja izravnih ulaganja, vlasnički udjeli koji kotiraju na burzi vrednuju se po tržišnim cijenama. Suprotno tome, u slučaju trgovačkih društava u koja se vrši izravno ulaganje koja ne kotiraju na burzi stanje vlasničkoga vlasničkih udjela vrednuje se na temelju knjigovodstvene vrijednosti, pri čemu se rabi zajednička definicija koja obuhvaća sljedeće računovodstvene stavke:

- i. uplaćeni kapital (isključujući vlastite dionice i uključujući račune premije na dionice);
- ii. sve vrste pričuva (uključujući investicijske potpore kad ih računovodstvene smjernice smatraju pričuvama društva);
- iii. neraspodijelenu dobit umanjenu za gubitke (uključujući rezultate za tekuću godinu).

Za vlasničke vrijednosne papire društava koja ne kotiraju na burzi transakcije koje se evidentiraju u financijskom računu mogu se razlikovati od vlastitih sredstava po knjigovodstvenoj vrijednosti koja se evidentira u stanju međunarodnih ulaganja. Takve razlike evidentiraju se kao revalorizacije zbog ostalih promjena cijena.

Kao dobra praksa preporučuje se da sve države članice počnu sastavljati podatke o stanju vlasničkoga kapitala kod inozemnih izravnih ulaganja i zadržanoj dobiti na temelju rezultata istraživanja o stanju inozemnih izravnih ulaganja koja se moraju prikupljati najmanje jednom godišnje(*).

(*) Trebalo bi napustiti sljedeće neprihvatljive prakse: i. prepuštanje izbora kriterija vrednovanja (tržišna ili knjigovodstvena vrijednost) izvještajnim jedinicama; ii. primjenu metode stalne inventarizacije/akumulacije tokova platne bilance za sastavljanje podataka o stanjima.

6.2 Portfeljna ulaganja

Portfeljna ulaganja uključuju transakcije i stanja koja uključuju dužničke ili vlasničke vrijednosne papire osim onih koji su uključeni u izravna ulaganja ili pričuve. Portfeljna ulaganja uključuju vlasničke vrijednosne papire, dionice investicijskih fondova i dužničke vrijednosne papire osim ako su oni kategorizirani kao izravna ulaganja ili pričuve. Transakcije kao što su repo ugovori i pozajmljivanje vrijednosnih papira isključene su iz portfeljnih ulaganja. Transakcije i stanja portfeljnih ulaganja vrednuju se po tržišnim cijenama. Međutim, u slučaju portfeljnih ulaganja u vrijednosne papire koji ne kotiraju na burzi do razlike u vrednovanju transakcija i stanja može doći kao i u slučaju izravnih ulaganja u dionice koje ne kotiraju na burzi. U tom slučaju navedene se razlike također trebaju evidentirati kao revalorizacije zbog ostalih promjena cijena.

Zajednički pristup za prikupljanje podataka o portfeljnim ulaganjima utvrđen je u Prilogu VI.

6.2.1 VLASNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI

Vlasnički vrijednosni papiri obuhvaćaju sve instrumente koji čine potraživanja od preostale vrijednosti društva ili kvazidruštva, nakon što su podmirena potraživanja svih kreditora. Za razliku od dužničkih vrijednosnih papira vlasnički vrijednosni papiri obično vlasniku ne daju pravo na unaprijed određeni iznos ili iznos utvrđen prema fiksnoj formuli. Vlasnički vrijednosni papiri obuhvaćaju dionice koje kotiraju na burzi i dionice koje ne kotiraju na burzi.

Dionice koje kotiraju na burzi vlasnički su vrijednosni papiri koji kotiraju na priznatoj burzi ili bilo kojem drugom obliku sekundarnog tržišta. Neuvrštene dionice su vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju na burzi.

6.2.2 DIONICE INVESTICIJSKOG FONDA

Dionice investicijskih fondova izdaju investicijski fondovi. Poznati su kao „udjeli” ako je fond skrbnički fond. Investicijski fondovi su subjekti za zajednička ulaganja putem kojih investitori udružuju sredstva za ulaganja u financijsku i/ili nefinancijsku imovinu. Dionice investicijskih fondova imaju specijaliziranu ulogu u financijskom posredovanju kao vrsta zajedničkog ulaganja u ostalu imovinu pa ih se utvrđuje zasebno od ostalih vlasničkih vrijednosnih papira. Usto, razlikuje se i tretman njihovog dohotka jer im je potrebno pripisati zadržanu dobit.

6.2.3. DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI

Dužnički vrijednosni papiri su prenosivi instrumenti koji služe kao dokaz o dugu. Oni uključuju mjenice, obveznice, zapise, prenosive certifikate o depozitu, komercijalne zapise, zadužnice, vrijednosne papire osigurane imovinom, instrumente tržišta novca i slične instrumente kojima se obično trguje na financijskim tržištima. Transakcije i pozicije u dužničkim vrijednosnim papirima dijele se prema izvornom dospeljeću na kratkoročne i dugoročne.

6.2.3.1. KRATKOROČNI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI

Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri isplaćuju se na zahtjev ili izdaju s početnim dospeljećem od 1 godine ili manje. Oni uglavnom daju imatelju bezuvjetno pravo na primanje utvrđenog, fiksnog iznosa novca na utvrđeni datum. S tim se instrumentima obično trguje s diskontom na organiziranim tržištima; diskont ovisi o kamatnoj stopi i preostalom razdoblju do dospeljeća.

6.2.3.2. DUGOROČNI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI

Dugoročni dužnički vrijednosni papiri izdaju se s početnim dospeljećem duljim od 1 godine ili bez određenog dospeljeća (osim na zahtjev, koji su uključeni u kratkoročne). Oni nositelju općenito daju (a) bezuvjetno pravo na fiksni novčani prihod ili ugovorno određen promjenjivi novčani prihod (plaćanje kamata neovisno je o dobiti dužnika); i (b) bezuvjetno pravo na fiksni iznos s osnove otplate glavnice na utvrđeni datum ili datume.

Do evidentiranja transakcija u platnoj bilanci dolazi kad vjerovnici ili dužnici iskažu potraživanje ili obvezu u svojim knjigama. Transakcije se evidentiraju po stvarnoj cijeni, primljenoj ili plaćenju, umanjenoj za proviziju i troškove. U slučaju vrijednosnih papira s kuponom uključene su obračunate kamate od posljednjeg plaćanja kamate te u slučaju vrijednosnih papira izdanih s diskontom, kamate akumulirane od datuma izdavanja. Uključivanje obračunate kamate potrebno je za financijski račun platne bilance i za stanje međunarodnih ulaganja; ta evidentiranja moraju imati protustavke u svojim računima dohotka.

6.3 Izvedeni financijski instrumenti (osim pričuva) i dioničke opcije zaposlenika

Ugovor o izvedenom financijskom instrumentu je financijski instrument koji je povezan s drugim specifičnim financijskim instrumentom, pokazateljem ili robom te preko kojeg se na financijskim tržištima može samostalno trgovati posebnim financijskim rizicima (kao što je kamatni rizik, valutni rizik, rizik cijene dionica i robe, kreditni rizik itd.). Ova kategorija utvrđuje se posebno od ostalih kategorija jer se odnosi na prijenos rizika, a ne na pribavljanje sredstava ili drugih resursa. Za razliku od drugih funkcionalnih kategorija kod izvedenih financijskih instrumenata ne nastaje primarni dohodak. Neto tokovi povezani s kamatnim izvedenicama evidentiraju se kao izvedeni financijski instrumenti, a ne kao dohodak od ulaganja. Transakcije i stanja u izvedenim financijskim instrumentima tretiraju se posebno od vrijednosti odnosnih stavaka s kojima su povezane. U slučaju opcija evidentira se puna premija (tj. kupovna/prodajna cijena opcije i uključena zaračunata usluga). Povratne uplate marže sastoje se od gotovine i ostaloga kolaterala deponiranog radi zaštite protustranke od rizika nastanka statusa neispunjavanja obveza. Klasificira ih se kao depozite u ostalim ulaganjima (ako su obveze dužnika uključene u najširi monetarni agregat) ili u ostala potraživanja/obveze. Nepovratne uplate marže (poznate i kao varijacijska marža) smanjuju financijsku obvezu stvorenu izvedenim instrumentom. Stoga ih se klasificira kao transakcije u izvedenim financijskim instrumentima.

Vrednovanje izvedenih financijskih instrumenata treba se obavljati na temelju vrijednosti zasnovane na tržištu. Promjene u cijenama izvedenih instrumenata evidentiraju se kao dobit ili gubitak (revalorizacije zbog promjena cijena). Evidentiranje transakcija izvedenim financijskim instrumentima odvija se kad vjerovnici i dužnici iskažu potraživanje ili obvezu u svojim knjigama. Zbog praktičnih problema koje uzrokuje razlikovanje tokova imovine i obveza za neke izvedene instrumente sve transakcije izvedenim financijskim instrumentima u platnoj bilanci europa područja evidentiraju se na neto osnovi. Stanja imovine i obveza od izvedenih financijskih instrumenata u statistici stanja međunarodnih ulaganja evidentiraju se na bruto osnovi, osim onih izvedenih financijskih instrumenata koji spadaju u kategoriju pričuva, koje se evidentiraju na neto osnovi. Iz praktičnih razloga ugrađeni izvedeni financijski instrumenti ne razlikuju se od odnosnog instrumenta s kojim su povezani.

Dioničke opcije zaposlenika su opcije za kupnju vlasničkoga kapitala društva koje se nude zaposlenicima društva kao oblik plaće. Ako se dioničkim opcijama odobrenima zaposlenicima može trgovati na financijskim tržištima bez ograničenja, klasificira ih se kao izvedene financijske instrumente.

6.4 Ostala ulaganja

Ostala ulaganja su rezidualna kategorija koja uključuje stanja i transakcije osim onih uključenih u izravna ulaganja, portfeljna ulaganja, izvedene financijske instrumente i dioničke opcije zaposlenika ili pričuve. Ako sljedeći razredi financijske imovine i obveza nisu uključeni u izravna ulaganja ili pričuve, ostala ulaganja uključuju: (a) ostali vlasnički kapital; (b) gotovinu i depozite; (c) kredite (uključujući kredite i zajmove MMF-a); (d) sustave osiguranja, mirovinskog osiguranja i standardizirane sustave jamstva; (e) trgovinske kredite i predujmove; (f) ostala potraživanja/obveze; i (g) dodjele posebnih prava vučenja (posebna prava vučenja uključena su u pričuve).

Za kredite, depozite i ostala potraživanja/obveze koji se prodaju s diskontom vrijednosti transakcija koje se evidentiraju u financijskom računu mogu se razlikovati od nominalnih vrijednosti evidentiranih u stanju međunarodnih ulaganja. Takve razlike evidentiraju se kao revalorizacije zbog ostalih promjena cijena.

6.4.1 OSTALI VLASNIČKI KAPITAL

Ostali vlasnički kapital uključuje vlasnički kapital koji nije u obliku vrijednosnih papira te stoga nije uključen u portfeljna ulaganja. Sudjelovanje u kapitalu nekih međunarodnih organizacija nije u obliku vrijednosnih papira te se stoga klasificira kao ostali vlasnički kapital.

6.4.2. GOTOVINA I DEPOZITI

Gotovina i depoziti uključuju gotov novac u optjecaju i depozite. Depoziti su standardizirani, neprenosivi ugovori koje općenito nude institucije koje primaju depozite te kreditoru omogućuju polog i kasnije povlačenje promjenjivog iznosa novca. Depoziti obično uključuju jamstvo dužnika da će ulagaču vratiti glavnicu.

Razlika između „kredita” i „gotovine i depozita” ovisi o naravi zajmoprimca. To znači da, na strani imovine, novac koji sektor rezidentnih imatelja novca odobri nerezidentnim bankama treba klasificirati kao „depozite”, a novac koji sektor rezidentnih imatelja novca odobri nerezidentnim nebankarskim institucijama (tj. institucionalnim jedinicama osim banaka) treba klasificirati kao „kredite”. Na strani obveza novac koji su primile rezidentne nebankarske institucije, tj. nemonetarne financijske institucije (NFI) uvijek treba klasificirati kao „kredite”. Naposljetku, ova razlika znači da sve transakcije koje uključuju rezidentne monetarne financijske institucije i nerezidentne banke treba klasificirati kao „depozite”.

6.4.3 KREDITI

Kreditni su financijska imovina koja: (a) nastaje kad vjerovnik posudi sredstva izravno dužniku; te (b) je dokumentirana dokumentima koji nisu prenosivi. Ova kategorija uključuje kredite, uključujući hipotekarne kredite, financijski najam i operacije vrste repo. Sve operacije vrste repo, tj. repo ugovori, poslovi prodaje/ponovne kupnje i pozajmljivanja vrijednosnih papira (uz razmjenu gotovine kao kolaterala) tretiraju se kao kolateralizirani krediti, a ne kao izravna kupnja/prodaja vrijednosnih papira te se evidentiraju u „ostala ulaganja” u rezidentnom sektoru koji obavlja posao. Ovaj tretman, koji je također u skladu s računovodstvenom praksom banaka i ostalih financijskih društava, namijenjen je boljem odražavanju ekonomske logike navedenih financijskih instrumenata.

6.4.4 SUSTAVI OSIGURANJA, MIROVINSKOG OSIGURANJA I STANDARDIZIRANI SUSTAVI JAMSTVA

Ova stavka uključuje sljedeće: (a) tehničke pričuve neživotnog osiguranja; (b) životno osiguranje i prava na rentu; (c) mirovinska prava, potraživanja mirovinskih fondova prema upraviteljima mirovinskih fondova te prava prema nemirovinskim fondovima; i (d) pričuve za obveze u okviru standardiziranih jamstava.

6.4.5 TRGOVAČKI KREDITI I PREDUJMOVI

Trgovinski krediti i predujmovi financijska su potraživanja koja proizlaze iz kredita koji dobavljači robe i usluga izravno odobre svojim klijentima i predujmovi za radove u tijeku ili radove koje tek treba obaviti u obliku predujmova klijenata za robu i usluge koje još nisu isporučene. Trgovinski krediti i predujmovi nastaju kad se isplata za robu i usluge ne odvija istodobno kad i promjena vlasništva nad robom ili pružanje usluge.

6.4.6 OSTALI RAČUNI OBVEZA/POTRAŽIVANJA

Ova kategorija sastoji se od potraživanja ili obveza osim onih uključenih u trgovinske kredite i predujmove ili ostale instrumente. Ona obuhvaća financijsku imovinu i obveze koje nastaju kao protustavka transakcijama kod kojih postoji vremenska razlika između tih transakcija i povezanih plaćanja. Ona uključuje porezne obveze, kupnju i prodaju vrijednosnih papira, naknade za pozajmljivanje vrijednosnih papira, naknade za pozajmice u zlatu, plaće, dividende i dospjele neplaćene socijalne doprinose.

6.4.7 DODJELA POSEBNIH PRAVA VUČENJA

Dodjela posebnih prava vučenja članicama MMF-a iskazuje se kao obveza primatelja u stavci posebna prava vučenja u ostalim ulaganjima s odgovarajućim iznosom u stavci posebna prava vučenja u pričuvama.

6.5 Pričuve

Pričuve su ona strana imovina kojom monetarna tijela mogu raspolagati te ih nadziru radi ispunjavanja potreba financiranja platne bilance, interveniranja na deviznim tržištima radi upravljanja deviznim tečajem i za druge povezane namjene (kao što je održavanje povjerenja u valutu i gospodarstvo ili osiguravanje temelja za inozemno zaduživanje). Pričuve moraju biti devizne pričuve, potraživanja prema nerezidentima i imovina koja zaista postoji. Potencijalna imovina je isključena. Koncept pričuva temelji se na pojmovima „nadzora” i „raspoloživosti za primjenu” od strane monetarnih tijela.

Pričuve europodručja sastoje se od pričuva Eurosustava, tj. pričuva ESB-a i pričuva nacionalnih središnjih banaka europodručja koje drže nacionalne središnje banke europodručja.

Pričuve moraju biti: i. pod učinkovitim nadzorom monetarnog tijela Eurosustava, tj. ili ESB-a ili jedne od nacionalnih središnjih banaka europodručja; te ii. visokolikvidna, utrživa potraživanja od kreditno sposobnih subjekata, koja Eurosustav potražuje od rezidenata koji nisu u europodručju, te koja su nominirana u valutama različitim od eura, zajedno sa monetarnim zlatom, pričuvnim pozicijama u MMF-u i posebnim pravima vučenja (PPV).

Ova definicija izričito isključuje devizna potraživanja od rezidenata europodručja i potraživanja iskazana u eurima iz uključivanja u pričuve na nacionalnoj razini ili na razini europodručja. Također, devizne pozicije središnjih država i/ili ministarstava financija nisu uključene u definiciju pričuva europodručja u skladu s institucionalnim odredbama Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Pričuve ESB-a udružene su u skladu s člankom 30. Statuta Europskog sustava središnjih banaka te se time smatra da su pod izravnim i učinkovitim nadzorom ESB-a. Dok god ne dođe do daljnjeg prijenosa vlasništva, pričuve koje zadrže nacionalne središnje banke pod njihovom su izravnim i učinkovitim nadzorom te se tretiraju kao pričuve pojedine nacionalne središnje banke.

Pričuve Eurosustava sastavljaju se na bruto osnovi bez netiranja obveza povezanih s pričuvama (uz iznimku pričuva uključenih u potkategoriju „izvedeni financijski instrumenti”, koje se knjiže na neto osnovi).

Vrednovanje se temelji na tržišnim cijenama, pri čemu se za: (a) transakcije upotrebljavaju tržišne cijene koje prevladavaju u trenutku obavljanja transakcije; a za (b) udjele zaključne srednje tržišne cijene na kraju referentnog razdoblja. Prevladavajući devizni tečaj u trenutku obavljanja transakcije i zaključne srednje tržišne cijene na kraju referentnog razdoblja upotrebljavaju se za preračunavanje transakcija i udjela devizne imovine u eure.

Stajalište da je ostala devizna likvidnost koja nije uključena u stavku pričuva statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja možda također važan pokazatelj sposobnosti države da ispunjava svoje devizne obveze postalo je sve rasprostranjenije te je prihvaćeno u MMF-ovom Posebnom standardu statističkog izvješćivanja. Za izračunavanje devizne likvidnosti podatke o bruto pričuvama potrebno je dopuniti informacijama o ostalim deviznim pričuvama i obvezama povezanim s pričuvama. U skladu s time, mjesečni podaci o (bruto) pričuvama Eurosustava dopunjuju se informacijama o ostalim deviznim pričuvama te unaprijed određenim i potencijalnim kratkoročnim neto odljevima iz bruto pričuva klasificiranih prema preostalom dospjeću. Osim toga, potrebno je s tromjesečnim pomakom napraviti valutnu razliku između bruto pričuva nominiranih u valutama posebnih prava vučenja (ukupno) i u ostalim valutama (ukupno).

6.5.1 MONETARNO ZLATO

Monetarno zlato je zlato na koje prava imaju monetarna tijela (ili druga tijela koja podliježu efektivnom nadzoru monetarnih tijela) te ga se drži kao pričuve. Uključuje zlato u polugama te neraspoređene račune zlata kod nerezidenata koji daju pravo na potraživanje isporuke zlata.

Udjeli monetarnog zlata trebaju ostati nepromijenjeni u svim povratnim transakcijama zlatom (ugovorima o razmjeni zlata, repo ugovorima, kreditima i depozitima).

6.5.1.1. **Zlatne poluge** imaju oblik kovanica, ingota ili poluga čistoće od najmanje 995 tisućinki, uključujući zlatne poluge na raspoređenim računima zlata.

6.5.1.2. **Neraspoređeni računi zlata** su potraživanje od upravitelja računom za isporuku zlata. Kod tih računa pružatelj računa ima prava na osnovicu za obračun pričuva fizički raspoređenog zlata te izdaje potraživanja imateljima računa iskazana u zlatu. Neraspoređeni računi zlata koji se ne klasificiraju kao monetarno zlato uključeni su u gotovinu i depozite u ostalim ulaganjima.

6.5.2 POSEBNA PRAVA VUČENJA

Posebna prava vučenja su međunarodne pričuve koje je akumulirao MMF te ih se dodjeljuje članovima kao dopunu postojećim službenim pričuvama. Posebna prava vučenja imaju samo monetarna tijela članova MMF-a te ograničen broj međunarodnih financijskih institucija koje su ovlaštene imatelji.

6.5.3 PRIČUVNA POZICIJA U MMF-u

To je iznos: (a) „pričuvne tranše”, tj. iznosa u stranoj valuti, uključujući posebna prava vučenja, koji pojedina država članica može povući od MMF-a u kratkom roku; i (b) svih zaduženja MMF-a u skladu s sporazumom o kreditu u okviru Računa općih sredstava koja su dostupna državi članici.

6.5.4 OSTALE PRIČUVE

Ostale pričuve obuhvaćaju gotovinu i depozite, vrijednosne papire, izvedene financijske instrumente i ostala potraživanja. Depoziti se odnose na one koji su raspoloživi na zahtjev. Vrijednosni papiri uključuju likvidne i utržive vlasničke i dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti, uključujući dionice ili udjele investicijskih fondova. Izvedeni financijski instrumenti evidentiraju se u pričuvama samo ako su izvedeni instrumenti koji se odnose na upravljanje pričuvama sastavni dio vrednovanja takve imovine. Ostala potraživanja uključuju kredite nerezidentnim nebankarskim institucijama, dugoročne kredite Skrbničkom računu kod MMF-a i ostalu financijsku imovinu koja nije drugdje prethodno uključena, a odgovara definiciji pričuva.”.
